

สารบัญ

คำนำ	9
------------	---

ภาคที่ 1 การสร้างและพัฒนาตัวชีวิตคุณภาพชีวิตและพัฒนาสังคม โดยชุมชนมีส่วนร่วม 17

ความสำคัญของปัญหาและความเป็นมาของโครงการ	19
--	----

ระเบียบวิธีวิจัย	22
------------------------	----

o วัตถุประสงค์	22
----------------------	----

o ขอบเขตการวิจัย	23
------------------------	----

o ขั้นตอนการวิจัย	25
-------------------------	----

o การเลือกชุมชนที่ศึกษา	29
-------------------------------	----

o การเก็บข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล	31
---------------------------------------	----

ขั้นตอนการศึกษาลักษณะชุมชน	33
----------------------------------	----

o ขั้นตอนตอนที่ 1 : ประเมินสภาพทั่วไปของชุมชนที่ศึกษา	33
---	----

o ขั้นตอนตอนที่ 2 : ประมวลและสังเคราะห์นิยาม "คุณภาพชีวิต" "ชุมชน" และ "การพัฒนา"	34
--	----

o ขั้นตอนตอนที่ 3 : นำกรอบแนวคิดคุณภาพชีวิตมากำหนดเป็น ประเด็นตัวชี้วัด	35
--	----

o ขั้นตอนตอนที่ 4 : นำประเด็นตัวชี้วัดไปปรึกษาและปรับในชุมชน	36
--	----

o ขั้นตอนตอนที่ 5 : การสำรวจข้อมูลและการจัดทำฐานข้อมูล	37
--	----

o ขั้นตอนตอนที่ 6 : การจัดทำตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนา	38
--	----

o ขั้นตอนตอนที่ 7 : การวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนในการสร้าง และพัฒนาตัวชี้วัด	38
--	----

กระบวนการเรียนรู้จากมุมมองของชุมชน	39
--	----

กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนาตัวชี้วัดในเขตชนบท	40
---	----

กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนาตัวชี้วัดในเขตเมือง	42
--	----

การดำเนินการจัดทำตัวชี้วัดโดยชุมชนมีส่วนร่วมในขนาดต	44
---	----

แนวทางการปรับตัวชี้วัดชุมชนสู่นโยบายระดับพื้นที่	45
--	----

ผนวก 1	47
๐ เขตชนบท	47
๐ เขตเมือง	52
ผนวก 2	55
๐ ชุดตัวชี้วัดระดับชุมชน 9 ด้าน	55
ผนวก 3	63
๐ ตัวชี้วัดระดับประเทศตามเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับ ตัวชี้วัดระดับชุมชน	63

ภาคที่ 2 คู่มืออภิศักการชุมชน 73

บทนำ	75
คำชี้แจง	77
ส่วนที่ 1 ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาศักยภาพชีวิต และพัฒนาศักยภาพชุมชนมีส่วนร่วม	78
๐ นิยามศักยภาพชีวิตและพัฒนาศักยภาพ	78
๐ เหตุผลที่ต้องสร้างศักยภาพชีวิต	79
๐ การใช้ประโยชน์จากศักยภาพชีวิต	80
๐ ความพร้อมของชุมชนต่อการสร้างและพัฒนาศักยภาพชีวิต	80
๐ ความพร้อมของสมาชิกชุมชนต่อการสร้างและพัฒนาศักยภาพ ชีวิต	82
ส่วนที่ 2 ขั้นตอนและวิธีการสร้างและพัฒนาศักยภาพชีวิต และพัฒนาศักยภาพชุมชนมีส่วนร่วม	84
๐ ขั้นตอนที่ 1 ประเมินสภาพทั่วไปและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาของชุมชน	85
๐ ขั้นตอนที่ 2 การหาความหมายของ "ศักยภาพชีวิต" "การพัฒนา" และ "ชุมชน"	87
๐ ขั้นตอนที่ 3 กำหนดเป้าหมายของการพัฒนา	90
๐ ขั้นตอนที่ 4 กำหนดกรอบแนวคิดศักยภาพชีวิตและกำหนดเป็น ประเด็นศักยภาพ	93
๐ ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง แก้ไขประเด็นศักยภาพและกำหนดศักยภาพ	95
๐ ขั้นตอนที่ 6 การสำรวจข้อมูลและการจัดทำฐานข้อมูล	97

o ขั้นตอนที่ 7 การจัดทำตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนา	100
o ขั้นตอนที่ 8 วิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนในการทำตัวชี้วัด คุณภาพชีวิตและพัฒนาศักยภาพไปใช้	104
ส่วนที่ 3 ทักษะวิทยาการชุมชน	106
o ข้อควรรู้สำหรับวิทยาการชุมชน	106
o ข้อควรคำนึงสำหรับวิทยาการชุมชน	110

ภาคที่ 3 คู่มือเทคนิคการศึกษาร่วมแบบมีส่วนร่วม 113

คำชี้แจง	115
ก. หลักการทั่วไปของการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	116
ข. เทคนิคพื้นฐานการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม	118
o การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)	118
o การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)	120
ค. เทคนิคการศึกษาร่วมแบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning Appraisal : PLA)	123
ง. เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR)	125
จ. ขั้นตอนพื้นฐานการวิจัยโดยชุมชนมีส่วนร่วม	130
o ขั้นตอนการศึกษาร่วมชุมชน (Community Studies)	130
o ขั้นตอนการวิจัย (Research Phase)	133
ฉ. วิธีการและเทคนิคการเก็บข้อมูลภาคสนาม	137
o Participatory Mapping	138
o Causal Diagrams	139
o Matrix Ranking	140
o Time Line	142
o Trend Analysis	143
o Social Network Analysis	144
o Appreciation Influence Control (A-I-C)	145
o SWOT Analysis	148
o Mind Mapping	150